

Побережець Г.С.

**«УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК» – ПІДПІЛЬНИЙ ЧАСОПИС ПІД
КЕРІВНИЦТВОМ В. М. ЧОРНОВОЛА**

В. Чорновіл постійно дотримувався мети державної незалежності України, брав участь у суспільних процесах, розв'язанні економічних і політичних проблем країни. У 80-ті рр. він стає послідовним критиком існуючого ладу. В. Чорновіл відстоював ідею природного права кожної нації на широке самовизначення.

«Вісник» повинен містити таку інформацію, яка могла б викривати прояви порушень свободи слова й інших демократичних свобод, гарантованих Конституцією. Наступна інформація має викривати і засуджувати судові та позасудові репресії в Україні, порушення національної суверенності (факти шовінізму й деукраїнізації), спроби дезінформувати громадськість, становище українських політв'язнів у тюрмах і таборах, всілякі акції протесту тощо [1, с. 61].

«Український вісник» вміщував матеріали, які не могли якимось чином негативно вплинути на діяльність компартії чи взагалі підірвати становище Радянського Союзу. Адже публікації у «Віснику» спрямовані на ознайомлення людей з тими принципами демократії, яких мали дотримуватися (насправді ігнорували) в суспільстві. «Вісник» не належав до якихось організацій чи груп, не був об'єднаною програмою або організаційною єдністю, саме тому в ньому допускалося друкування самвидавних матеріалів, які написані людьми, що вимагали від влади зміни їхньої політики, яка тривалий час тримала людей у страху. Завданням «Вісника» стало поширення об'єктивної інформації про страшні прояви репресій над молодю інтелігенцією, виявлення тих явищ в українському громадському житті, які бентежили суспільство, при цьому не було матеріалів, які мали б «антирадянський зміст» [1, с. 62].

У «Віснику» спершу друкувалися твори, що надходили до самвидаву від таких авторів, як В. Стус, В. Симоненко, І. Світличний, І. Дзюба та багато інших.

З того часу, як з'явився журнал «Український вісник», його вплив на свідомість українського населення досить помітний, що не могло не позначитися «на становленні незалежної преси та громадської думки» [2, с. 204]. У ті часи зусилля В. М. Чорновола як журналіста помітно впливали на суспільство та його сприйняття правдивої діяльності. Він згадував, що у 1987 р., коли «почали випускати політв'язнів і створювалися якісь можливості», саме тоді він вирішує відновити видання «Вісника».

Перш ніж розпочати випуск журналу, він надсилає до ЦК КПРС повідомлення щодо свого бажання на відновлення випуску видання, але, не отримавши жодної відповіді, вирішує діяти. Схожі видання наприкінці 80-х – на початку 90-х років виникали у всьому СРСР. У цей же час став виходити в Росії журнал «Гласность». На це видання Чорновіл у дечому став навіть орієнтуватися [3, с. 31].

За підтримки своїх соратників він створює редколегію журналу, його підтримують і допомагають у задуманому. Він став відповідальним редактором, М. Горинь – заступником, І. Гель – відповідальним секретарем, а П. Скочко – членом редколегії [4, с. 114].

Підготовка та випуск 1–5 чисел «Українського вісника» стало справою не з легких, тому прийшли на допомогу і стали учасниками цих випусків М. Косів, Я. Кендзьор, О. Антонів, Я. Дашкевич, В. Мороз та ін. Як вважав історик Г. Касьянов, «Український вісник» мав розгалужену мережу кореспондентів у Києві, Дніпропетровську, Донецьку, Івано-Франківську, Рівному, Одесі, Черкасах». Загалом «УВ» був самвидавним журналом, розрахованим на широкий загал, де можна вмістити твори різного характеру і жанру [5, с. 48].

Як відповідальний редактор, Чорновіл мав добирати всю інформацію, компонувати до того, як вийде новий випуск. Він також взяв на себе відповідальність за збір читацьких листів, виконував функції журналіста,

спілкуючись із відвідувачами. З 1988 р. журнал видавався і фінансувався за кошти пожертв, які надавалися, зокрема, із-за кордону небайдужими читачами [3, с. 70].

Отже, на творчість В. Чорновола вплинуло таке явище, що виникло в 50 – 60-ті рр. ХХ ст., – шістдесятники. Цей період прийнято називати епохою українського національного відродження. Це був період боротьби та протестів політика і його однодумців. На світ з'являються його відомі книги, які викликали інтерес не лише на теренах Радянського Союзу, а й за його межами. В кінці 60-х рр. ним розпочато випуск «Українського вісника» – підпільного часопису, який викривав та засуджував судові та позасудові репресії. За свою літературно-публіцистичну творчість, за свої книги В. Чорновола удостоєно Державної премії України імені Т. Шевченка, а також Міжнародної журналістської премії імені Ніколаса Томаліна (Велика Британія, 1975 р.).

ЛІТЕРАТУРА

1. Чорновіл В. Твори : У 10-ти т. — Т. 3 / В. Чорновіл ; упоряд. Валентина Чорновіл. — К. : Смолоскип, 2006. — 976 с.
2. Деревінський В. Журнал «Український вісник» (1987–1989 роки) / В. Деревінський // Українознавство. — 2009. — № 3. — С. 204—207.
3. Деревінський В. В'ячеслав Чорновіл. Нарис портрета політика : монографія / В. Деревінський. — Тернопіль : Джура, 2011. — 224 с.
4. Батенко Т. Опозиційна особистість: друга половина ХХ ст. Політичний портрет Богдана Гориня / Т. Батенко. — Львів : Кальварія, 1997. — 352 с.
5. Бажан О. Провісник духовності свободи / О. Бажан // Наукові записки : Історичні науки. — К., 2008. — С. 45—49.